

Kuukausi- raportti

TAMMIKUU 2021

Sisällysluettelo

Yhteenvedo	2
Kansainvälinen talous	5
Ulkomaankauppa	8
Yksityiset kulutusmenot	11
Investoinnit.....	14
Kokonais- ja teollisuustuotanto	17
Työllisyys.....	21
Hinnat ja kustannukset.....	24
Julkinen talous.....	27
Yhteenvedo talousennusteista	30

Ennusteryhmä

Markku Lehmus, ennustepäällikkö

🐦 @MarkkuLehmus

Birgitta Berg-Andersson, tutkija

🐦 @BirgittaBergA1

Ville Kaitila, tutkija

🐦 @VilleKaitila

Päivi Puonti, tutkija

🐦 @PaiviPuonti

Suhdannenäkymät tammikuussa 2021

> Teollisuuden kasvu jatkunut euroalueella, palvelut edelleen laskussa

> Pandemian paheneminen ja uusi virusmuunnos uhkaavat alkuvuoden näkymiä

> Brexit-sopimus saatiin, mutta neuvoteltavaa on vielä paljon

> Teollisuuden kehitys epäyttenäistä

> Työllisten määrä marraskuussa melkein yhtä suuri kuin vuosittain

Pandemian paheneminen uhkaa alkuvuoden talouskasvua Euroopassa

Joulukuun ostopäälikkoindeksit kertovat teollisuuden edelleen vahvistuneen kohtalaista vauhtia euroalueella. Tämä oli kuitenkin pitkälti Saksan ansiota, sillä Ranska, Italia ja Espanja pääsivät vain vaivoin kasvuun marraskuuhun verrattuna. Palvelualoilla euroalueen ostopäälikkoindeksi oli alle 50 pisteen syys-joulukuussa, eli tuotanto on vähentynyt. Huono covid-19-tilanne ja uusi virusmuunnos eivät lupaa parannusta tammikuulle.

Brexit maaliin – kertomus jatkuu

Brexit päättyi kalkkiviivoilla sopimukseen, joka mm. turvaa tavaroiden tullittoman kaupan. Vapaakauppa kuitenkin koskee vain riittävän alkuperäisällön tuotteita. Britannia ei myöskään voi eriytyä kauas EU:n standardeista yms., jos se haluaa säilyttää tavarakaupan vapaudet.

EU:n ja Britannian välillä on vielä paljon neuvoteltavaa mm. palvelujen kaupassa, jota vapaakauppa ei nyt yleisesti ottaen koske. Myös Skotlanti voi tuoda omat mausteensa tuleviin suhteisiin.

Paperiteollisuuden alamäki jatkunut

Tehdasteollisuuden tuotannon määrä oli elo-lokakuussa 3,5 prosenttia matalampi kuin vuotta aiemmin. Lasku on aiempaa pienempi. Suurimpia putoajia ovat paperiteollisuus (-15 %) ja kulkuneuvojen valmistus (-18 %), joissa lasku on päinvastoin kiihtynyt. Edeltävään kolmeen kuukauteen verrattuna tehdasteollisuuden kausitasoitettu tuotanto on sen sijaan kääntynyt jo pieneen nousuun erityisesti metalli- ja kemianteollisuuden nostamana. Sen sijaan paperiteollisuuden selvä alamäki on jatkunut; lokakuu oli sille erityisen heikko kuukausi.

Kuitenkin paperiteollisuudessakin uusien tilausten arvon väheneminen on pysähtynyt. Kun käypähintaiset tilaukset deflatoidaan alentuneella vientihintaindeksillä, nähdään, että tilausten määrä on hieman kasvanut.

Tavaraviennin määrä elpynyt, mutta on yhä viime vuotta matalampi

Tavaraviennin määrä oli elo-lokakuussa 4,7 prosenttia matalampi kuin vuotta aiemmin. Kuoppa on pienentynyt keväästä, jolloin se oli pahimmillaan -15 prosenttia. Kausitasoitettuna viennin määrä oli elo-lokakuussa 8,3 prosenttia suurempi kuin touko-heinäkuussa.

Vuoden takaiseen verrattuna paperi- ym. tuotteiden viennin määrä vähentyi yli 12 prosenttia. Toimialan vienti on tasoittunut aiempaa alemmalle tasolle, sillä viennin määrä oli touko-lokakuussa suhteellisen vakaa. Myös metallien ja metallituotteiden sekä tietokoneiden ym. ja moottoriajoneuvojen viennissä on sel-

vää laskua vuoden takaisesta. Sen sijaan sähkölaitteissa sekä koneissa ja laitteissa kehitys on ollut parempaa. Pie-nemmistä toimialoista ollaan vuoden takaisesta plussalla elintarvikkeissa, tekstiileissä, puutavarassa sekä ei-metallisissa mineraaleissa.

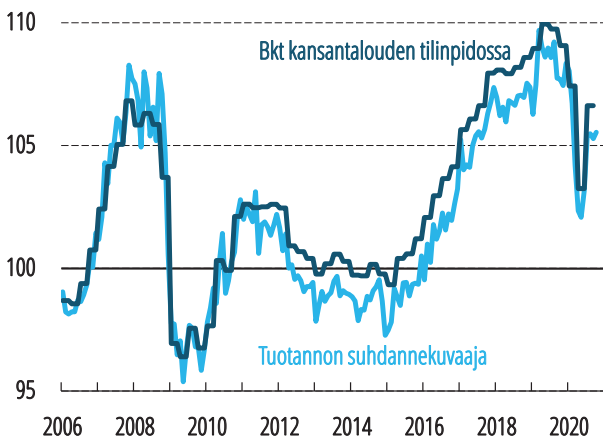
Tilastokeskuksen työllisyysluvut valoisampia kuin työministeriön

Työllisyyden kehitys oli marraskuussa myönteistä. Tilastokeskuksen laskema työllisyysasteen trendi nousi 72,2 prosenttiin, vain 0,6 prosenttiyksikköä alle vuoden ta-

kaisen tasonsa. Työttömyysasteen trendi oli 1,4 prosenttiyksikköä viime vuotta korkeampi. Työvoiman määrä oli syys-marraskuussa kaikkina kuukausina viime vuotta korkeampi. Työllisten määrä oli puolestaan vain kolme tuhatta henkilöä matalampi.

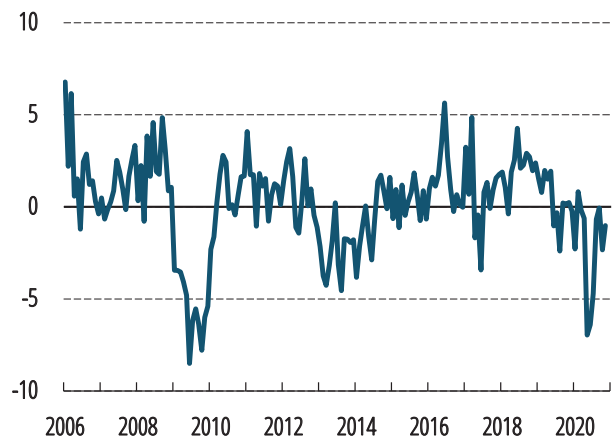
Työministeriön laskema työttömyysaste oli korkeampi, 12,0 prosenttia, millä tasolla se on ollut nyt kolme kuukautta. Siinä on nousua 3,3 prosenttiyksikköä viime vuodesta. Lomautettujen määrä on vakautunut vajaaseen 60 000 henkeen, mikä on noin 50 000 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kokonaistuotanto, kausitasoitus (ind. 2010=100)

Huom. Käyrien välille syntyy eroa, jos tuoteverojen miinus tuotetukipalkkioiden määrä kehittyi eri tahtia kuin arvonlisäys tilaston perusvuoden jälkeen. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Tehdyt työtunnit koko kansantaloudessa (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Keskeisiä suhdannemuuttujia (%)

	2020 Huhti	2020 Touko	2020 Kesä	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras	2020 Joulu
Kuluttajahinnat¹⁾	-0,3	-0,2	0,0	0,6	0,2	0,2	0,2	0,2	
Suhdannekuvaaja^{1) 2)}	-6,3	-6,1	-5,3	-2,7	-3,4	-2,1	-1,9		
3 kk euribor-korko³⁾	-0,254	-0,272	-0,376	-0,444	-0,480	-0,491	-0,509	-0,521	-0,538
Työttömyysasteen trendi	6,7	8,4	8,4	8,4	8,4	8,3	8,3	8,1	
Työllisyysasteen trendi	70,5	70,6	70,7	70,9	71,2	71,5	71,7	72,2	

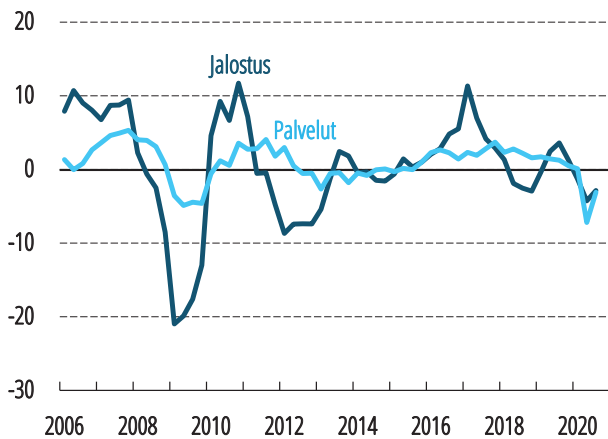
¹⁾ Vuosimuutos, %. ²⁾ Tuotannon suhdannekuvaaja, työpäiväkorjattu. ³⁾ Kuukauden keskiarvo. Lähteet: Tilastokeskus, EKP, Etlan tietokanta.

Poliittisia ja taloudellisia riskejä...

Epävarmuutta aiheuttavat mm. koronavirus, maailman-kaupan ja -talouskasvun heilahtelu, pankkijärjestelmä osissa euroaluetta, (edelleen) brexit sekä velkaantumisen

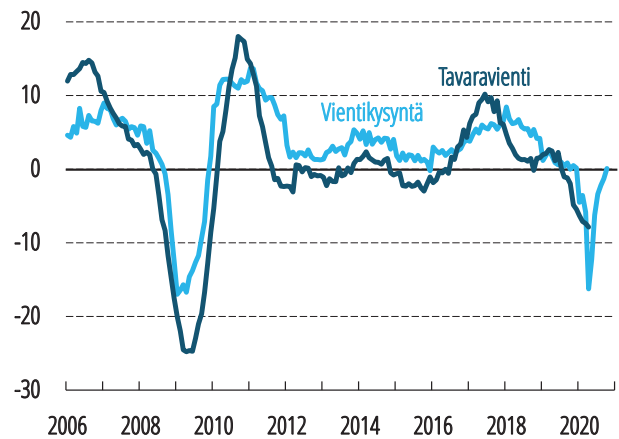
laajemminkin niin kehittyneillä kuin kehittyvilläkin markkinoilla. Pitkään kestänyt elvyttävä rahapolitiikka on luonut maailman varallisuusarvoihin kuplia.

Arvonlisäys (vuosimuutos, %)

Kansantalouden tilinpito. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Suomen tavaravienti ja vientikysyntä (vuosimuutos, %)

Vientikysyntä = Edellisen vuoden vientiosuuksilla painotettu kilpailijamaiden kausitasoitettu teollisuustuotanto.

Tavaravienti = Tavaraviennin määrä, 12 kk lka (keskistetty).

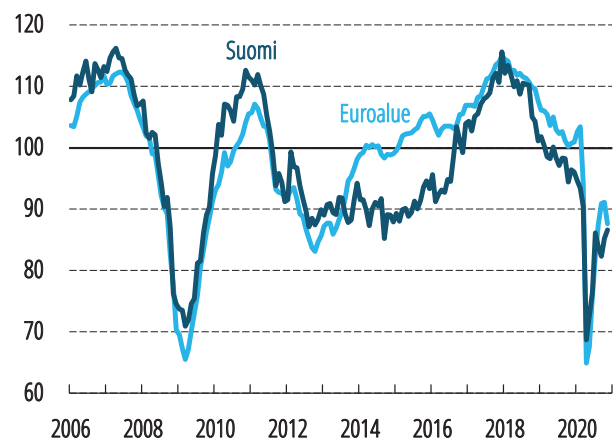
Lähteet: OECD, Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta, Etlan laskelmat.

Ennuste ja sen korjaustarve (%-muutos)

	Ennuste 2/2020		Korjaustarve	
	2020	2021	2020	2021
Bkt	-4,5	3,2		
Tuonti	-10,3	6,2		
Vienti	-11,9	5,5		
Investoinnit	-3,4	0,7		
Kulutus	-2,0	2,2		
Teollisuustuotanto	-4,8	3,2		
Työttömyysaste, %	8,1	7,9		
Inflaatio, %	0,5	1,3		
Euribor 3 kk, %	-0,4	-0,3		

Lähde: Suhdanne 2020:2.

Talouden luottamusindikaattori

Lähteet: Euroopan komissio, Etlan laskelmat.

Brexit-neuvotteluissa syntyi sopimus lähes viime hetkellä

> Koronarokotteiden jakelu aloitettu EU-maissa

> Brexit-sovulla vältettiin sopimukseton tilan EU:n ja Britannian välillä

> Tavaratulleja ei tule EU:n ja Britannian välille, palveluiden osalta sopimus jäi vajaaksi

> Ei-tullimuotoiset kaupan esteet lisääntyvät Britannian ja EU:n välillä

Öljyn Brent-laadun hinta nousi joulukuussa yli 50 dollarin tynnyriltä

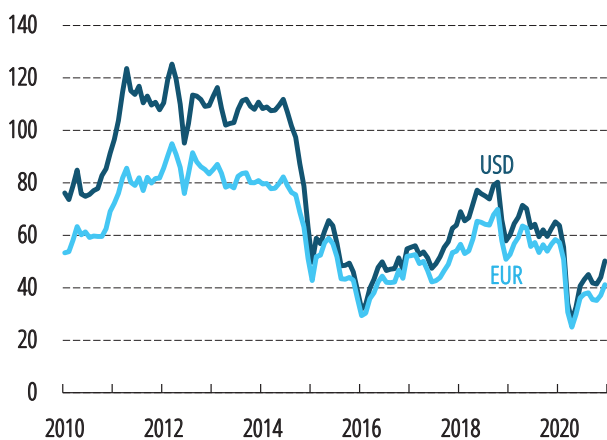
Öljyn Brent-laadun hinta kohosi selvästi yli 50 dollarin tynnyriltä joulukuun aikana. Tällä hetkellä Brent-laadun hinta on jo noin 53 dollaria tynnyriltä. Vielä marraskuun lopussa hinta oli noin 48 dollaria tynnyriltä. Hintaa ovat nostaneet odotukset talouden toipumisesta ja rokotekattavuuden nopeasta kasvusta. Eriyisesti Britanniassa leviävä koronaviruksen muunnoskaan ei ole juuri hidastanut toipumisen tahtia. Viime vuonna öljyn hinta vaihteli dramaattisesti. Öljy-yhtiöt sopeutuvatkin samanaikaisesti hintojen vaihtelun jatkumiseen sekä toisaalta kasvaviin paineisiin huomioida ilmastonmuutos toiminnassaan.

Euroalueen inflaatioluvuissa maakohtaista vaihtelua

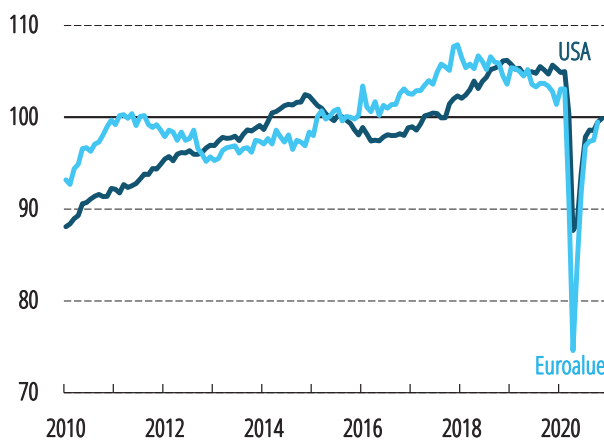
Euroalueen inflaatio oli -0,3 prosenttia marraskuussa Eurostatin tietojen perusteella. Maakohtaiset erot inflaatioissa olivat kuitenkin kohtalaisen suuria. Kreikassa inflaatio oli marraskuussa -2,1 prosenttia ja Virossa -1,2 prosenttia. Harmonisoitu inflaatio oli negatiivista myös Saksassa, Irlannissa, Espanjassa, Italiassa, Kyproksella, Latviassa, Luxemburgissa, Portugalissa ja Sloveniassa. Deflaation puolella olevat luvut juontuvat pitkälti sekä energian hintojen laskusta että Saksassa tehdystä ALV-kevennyksestä. Energian ja prosessoimattoman ruoan hinnoista puhdistettu pohjainflaatio olikin euroalueella marraskuussa 0,4 prosenttia.

Euroalueen kauppataase suhteessa muuhun maailmaan yhä selvästi ylijäämäinen

Euroalueen kauppataase suhteessa muuhun maailmaan oli lokakuussa noin 30 miljardia euroa ylijäämäinen. Tammi-lokakuussa kauppataaseen ylijäämää kertyi talousalueella yhteensä noin 180 miljardia euroa. Se on suurin piirtein yhtä paljon kuin vuonna 2019 vastaavaan aikaan, jolloin ylijäämää kertyi noin 178 miljardia euroa. Koronakriisi ei olekaan juuri vaikuttanut kauppataaseen ylijäämään, sillä alueen vienti ja tuonti ovat supistuneet suurin piirtein samaa tahtia. Alueen kauppataaseen ylijäämä muun maailman kanssa on peräisin (absoluuttisin luvuin) ennen kaikkea Saksan, Irlannin, Hollannin ja Italian ylijäämistä. Saksan ylijäämä oli tammi-lokakuussa noin 151 miljardia euroa, Irlannin n. 62 miljardia, Hollannin n. 56 miljardia ja Italian 50 n. miljardia euroa. Ranskan kauppataase oli samanaikaisesti noin 72 miljardia euroa alijäämäinen.

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta, Brent
(EUR/tyynyri ja USD/tyynyri)

Lähde: Macrobond.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähde: OECD.

Teollisuustuotanto ja hinnat (vuosimuutokset, %)

	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras	2020 Joulu	3 kk ²⁾	Kum. 2019/20 ³⁾	2019	Ennuste 2/2020 2020	Ennuste 2/2020 2021
Teollisuustuotanto									
G7	-7,2	-4,4			7,9	-8,7	-1,0		
EU27	-5,3	-3,0			8,3	-8,1	-1,0		
Euroalue	-6,2	-3,6			8,0	-8,8	-1,6	-9,0	7,0
Suomen 12 tärkeintä vientimaata	-5,0				11,0	-7,1	-0,7	-7,7	6,9
Kuluttajahinnat									
EU15¹⁾	0,0	0,0	0,0		-0,2	0,4	1,2	0,5	1,5
Euroalue, harmonisoitu	-0,3	-0,3	-0,3		-0,3	0,2	1,2	0,5	1,5
Suomen 14 vientimaata¹⁾	0,4	0,4	0,3		-0,2	0,6	1,5	0,5	1,5
Raaka-aineiden hinnat									
Muu kuin energia, HWWI-indeksi	19,2	19,4	20,9	28,3	11,0	6,0	-2,2	-0,9	3,9
Raakaöljy, USD/tyynyri, taso	41,9	41,4	44,0	50,2	4,3	43,3	64,1	44,0	50,0

¹⁾ Laskettu kansallisista indekseistä, sis. Ison-Britannian. ²⁾ Viimeisen kolmen kuukauden keskiarvon muutos ed. kolmesta kuukaudesta. ³⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. Raakaöljyn osalta kuvaa tasoa v. 2020 ja HWWI-indeksin osalta muutosta v. 2020. * Ennakkotieto/arvio. Lähteet: OECD, Macrobond, Eurostat.

Korot (%)

	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras	2020 Joulu	Viim.	3 kk ka	2019 ka	2020 ¹⁾
Rahamarkkinakorot, 3 kk, %										
Euribor	-0,44	-0,48	-0,49	-0,51	-0,52	-0,54	-0,55	-0,52	-0,36	-0,43
USA, Libor	0,27	0,25	0,24	0,22	0,22	0,23	0,24	0,22	2,33	0,65
Japani, 3 kk	0,07	0,07	0,07	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,07	0,07
Iso-Britannia	0,10	0,07	0,06	0,05	0,05	0,03	0,03	0,04	0,81	0,29
Ruotsi, Stibor	0,02	0,01	-0,03	-0,07	-0,09	-0,10	-0,04	-0,08	-0,03	0,08
Euribor, 12kk	-0,28	-0,36	-0,41	-0,47	-0,48	-0,50	-0,50	-0,48	-0,22	-0,30
Valtion joukkovelkakirjojen tuotto, 10 vuotta, %										
USA	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	2,1	0,9
Saksa	-0,5	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,2	-0,5
Ranska	-0,2	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3	0,1	-0,2
Italia	1,1	1,0	1,0	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	1,9	1,1
Espanja	0,4	0,3	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,7	0,4
Belgia	-0,2	-0,2	-0,2	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	0,2	-0,1
Kreikka	1,2	1,1	1,1	0,9	0,8	0,6	0,6	0,8	2,6	1,3
Portugali	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,8	0,4
Irlanti	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3	0,3	0,0
Suomi	-0,2	-0,2	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4	-0,5	-0,4	0,1	-0,2

Korot (%), osake- ja valuuttakurssit

	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras	2020 Joulu	Viim.	%, 3 kk	%, 12 kk	%, v. alusta ²⁾
Osakekurssit, indeksipisteluku ja muutokset (ind. 2008/12=100)										
STOXX 50, Euro area	137,8	137,0	135,5	132,1	140,9	146,7	148,1	8,3	-5,1	-6,0
SP 500, USA	365,5	386,5	383,5	389,6	404,4	421,1	421,7	9,8	16,3	12,7
Nikkei 225, Japani	266,4	270,3	275,4	277,1	298,8	316,7	320,9	15,0	13,3	13,3
OMX, Helsinki	175,6	184,6	187,3	189,5	194,6	201,0	204,3	7,3	11,3	6,6

Rahamarkkinaennusteet	Lyhyet korot, 3 kk		Pitkät korot, 10 v. ³⁾		Euron valuuttakurssit paikallisissa valuutoissa					
	Libor	Euribor	USA	Saksa	USD	JPY	RMB	GBP	SEK	RUB
2019	2,33	-0,36	2,14	-0,22	1,12	122,12	7,74	0,88	10,59	73,60
2020/12	0,23	-0,54	0,93	-0,58	1,22	126,36	7,69	0,91	10,17	91,18
2020e	0,57	-0,40			1,14	120,90		0,89	10,51	
2021e	0,37	-0,34			1,18	122,50		0,90	10,36	

¹⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. ²⁾ Vertailulukuna tammikuun keskiarvo. ³⁾ Ei ennustetta.

Lähde: Macrobond.

Paperiteollisuuden viennin voimakas lasku jatkui lokakuussa

> Kemikaalien viennin kasvu jatkui lokakuussa

> Myös öljytuotteiden vienti lisääntyi

> Sähkö- ja elektroniikka-teollisuuden vienti väheni vain kolmisen prosenttia

Tavaraviennin määrä supistui tammi-syyskuussa aiemmin ilmoitettua vähemmän

Kansantalouden tilinpidon joulukuun loppupuoliskolla julkaistujen korjattujen tilastojen mukaan tavaraviennin määrä jäi vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä 5,3 prosenttia (oli -5,7), toisella neljänneksellä 4,2 prosenttia (oli -5,3) ja kolmannella neljänneksellä 2,9 (oli -3,1) prosenttia edellisvuotista pienemmäksi. Tavaravienti supistui siten tammi-syyskuussa 4,1 prosenttia (oli -4,7) vuoden takaisesta.

Palveluviennin määrä supistui tammi-syyskuussa 20,9 prosenttia vuoden takaisesta tarkennettujen tietojen mukaan. Palveluviennin voimakas supistuminen vaikuttaa koko viennin lukuihin huomattavan paljon. Kansantalouden tilinpidon mukaan vienti yhteensä väheni tammi-syyskuussa 9,6 prosenttia edellisvuodesta.

Kun Tullin ilmoittama viennin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen vientihintaindeksillä, saadaan, että tavaraviennin määrä väheni lokakuussa 4,9 prosenttia ja tammi-lokakuussa 9,6 prosenttia edellisvuodesta. Tullin tilastot ovat perinteisesti olleet hyvä ennakoiva indikaattori kansantalouden tilinpidon tavaraviennin ennustamisessa, mutta tällä hetkellä tämä yhteys on hyvin heikko. Sarjoista lasketut muutosluvut poikkeavat toisistaan poikkeuksellisen paljon vuoden 2020 osalta, noin 5–6 prosenttiyksikköä.

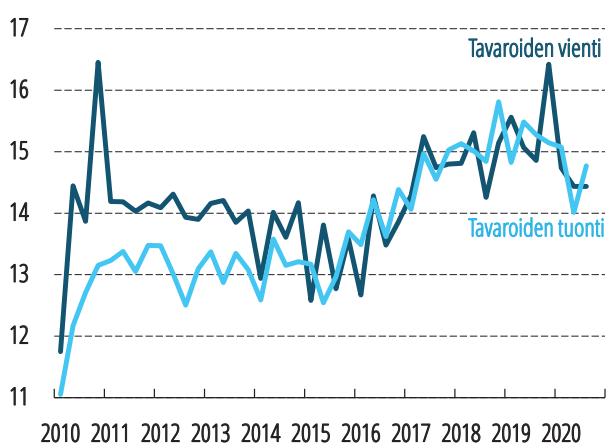
Tullin tilastoihin kirjataan kaikki rajaa ylittävät tavarat, mutta kansantalouden tilinpidossa on siirretty toisenlaisiin kirjausperusteisiin Eurostatin ohjeiden mukaan. Esimerkiksi jos sama omistaja ensin tuo tavaraa ja sitten vie valmiin tavarana, niin nämä siirrot rajan yli eivät näy kansantalouden tilinpidon ulkomaankauppatilastoissa. Etlä arvioi syyskuun ennusteessaan, että tavaravienti supistuisi 8,3 prosenttia vuonna 2020. Tämä ennuste ei yllä mainituista syistä tule toteutumaan, vaikkakin toimialoittaiset ennusteemme, jotka perustuvat Tullin tilastoihin, ovat melko hyvin kohdallaan.

Investointitavaroiden tuonti supistui eniten lokakuussa

Tavaratuonti supistui viime vuoden tammi-syyskuussa 3,8 prosenttia edellisvuodesta kansantalouden tilinpidon joulukuun lopulla tarkistettujen tietojen mukaan. Kun Tullin ilmoittama tuonnin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen tuontihintaindeksillä, saadaan, että tavaratuonnin määrä laski lokakuussa 4,6 prosenttia ja tammi-lokakuussa 5,3 prosenttia edellisvuodesta. Tullin luvut antavat jonkin verran synkemmän kuvan tavaratuonnin kehityksestä kuin viralliset kansantalouden tilinpidon luvut. Palvelujen tuonti väheni tammi-syyskuussa 14,3 prosenttia viimevuotisesta.

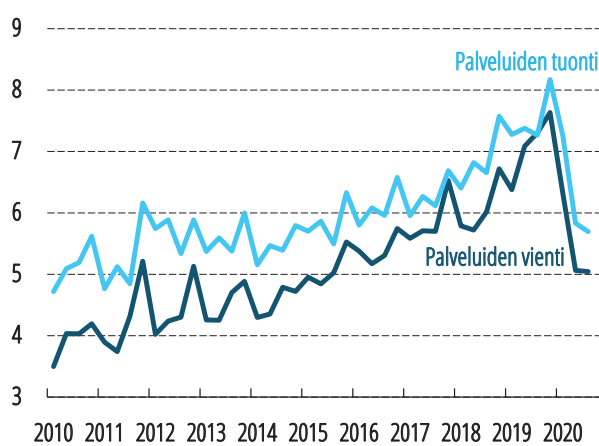
Investointitavaroiden tuonti väheni lokakuussa 12 prosenttia, kestokulutustavaroiden tuonti supistui 6,1 prosenttia ja teollisuuden tuotantotarvikkeiden tuonti oli 4,5 prosentin laskussa edellisvuoteen verrattuna.

Tavaroiden viennin ja tuonnin määrä (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Palveluiden viennin ja tuonnin määrä (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

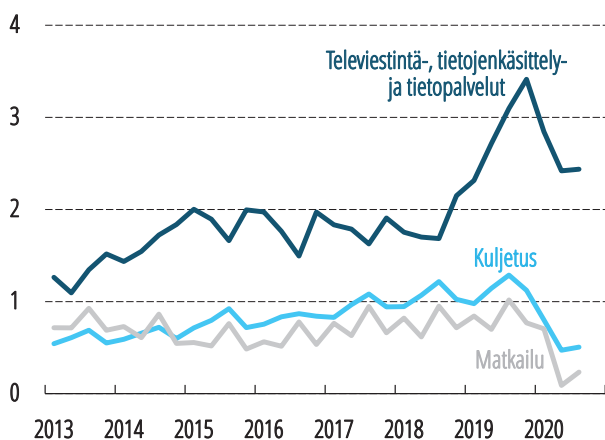
Ulkomaankauppa ja vaihtotase (vuosimuutokset, %, ja mrd. euroa)

	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras	3 kk ¹⁾	Kum. ²⁾	2019 ³⁾	Ennuste 2/2020 2020	Ennuste 2/2020 2021
Tavaroiden vienti, %										
Määrä	-7,8	-8,6	-0,3	-4,9		8,7	-9,6	4,0	-8,3	4,3
Hinta⁴⁾	-5,0	-5,4	-6,9	-7,2	-5,7	-0,7	-5,6	-0,9	-4,4	2,2
Tavaroiden tuonti, %										
Määrä	-6,1	-7,9	3,3	-4,6		5,3	-5,3	-0,1	-7,6	5,1
Hinta⁴⁾	-6,7	-5,9	-7,3	-6,5	-7,1	0,4	-6,2	0,0	-7,2	1,4
Vaihtotase, mrd. eur	-0,4	0,1	0,1	0,5			-2,0	-0,4	-1,4	-0,8
Kauppataase, mrd. eur	-0,1	0,2	0,1	0,4			1,5	0,8	3,4	3,7

¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden muutos edellisestä. ²⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta. Määrän ja hintojen keskiarvo verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

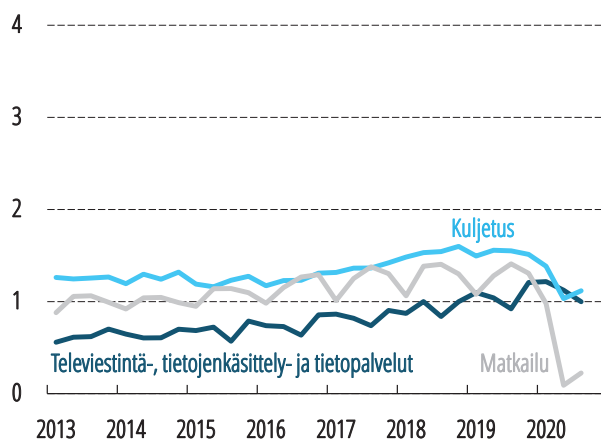
³⁾ Kansantalouden tilinpidossa. ⁴⁾ Indeksi 2010=100. Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Eräiden palveluerien viennin arvo (mrd. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Eräiden palveluerien tuonnin arvo (mrd. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Viennin määrä toimialoittain (vuosimuutos, %)

	Arvo-osuus 2019 (%)	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	Kum. ¹⁾
Paperiteollisuus (17)	14,9	-14,4	-15,5	-8,9	-12,5	-12,5
Koneet ja laitteet (28)	13,3	10,6	-2,4	1,7	-7,0	-3,6
Metallien jalostus (24)	13,1	-25,0	-25,3	6,2	-9,5	-14,1
Kemikaalit ja lääkkeet (20, 21)	8,8	-4,8	-7,4	1,8	3,4	1,3
Öljytuotteiden valmistus (19)	8,1	13,8	-2,7	15,0	9,1	0,8
Moottoriajoneuvot (29)	6,5	-32,3	-7,0	-24,7	-24,6	-33,0

¹⁾ Kumulaatiivinen vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

Viennin ja tuonnin määrä (vuosimuutos, %)

	2019 II	2019 III	2019 IV	2020 I	2020 II	2020 III	2019 I-IV	Ennuste 2/2020	Ennuste 2/2021
Vienti yhteensä	5,6	9,5	10,1	-4,0	-12,3	-12,5	8,0	-11,9	5,5
Tavarat	-1,6	4,2	8,5	-5,3	-4,2	-2,9	4,0	-8,3	4,3
Palvelut	23,9	21,4	13,7	-1,0	-28,5	-30,9	17,2	-18,9	8,6
Tuonti yhteensä	4,8	4,9	-0,2	1,0	-13,4	-9,5	3,0	-10,3	6,2
Tavarat	3,1	2,9	-4,2	1,7	-9,5	-3,3	-0,1	-7,6	5,1
Palvelut	8,2	9,1	7,9	-0,3	-21,0	-21,6	9,6	-15,5	8,7

Lähde: Tilastokeskus.

Vähittäiskauppa kasvanut edelleen kausitasoitettuna

> Vähittäiskaupan kehitys plussalla, mutta epäyhtenäistä

> Moottoriajoneuvojen tukkukauppa jo pitkään laskussa

> Ensirekisteröinneissä huonoin vuosi sitten finanssikriisiin

Vähittäiskaupan veto jatkunut

Ennakkotietojen mukaan vähittäiskaupan liikevaihdon määrä kasvoi marraskuussa vuoden takaisesta 5,3 prosenttia työpäiväkorjattuna ja 3,0 prosenttia ilman työpäiväkorjausta. Reipas kasvu on siten jatkunut. Päivittäistavara-kaupassa vastaavat luvut olivat 5,7 ja 2,5 prosenttia, joten kasvu ei suinkaan ole vain sen varassa.

Elo-lokakuussa vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi 4,5 prosenttia vuoden takaisesta ja kausitasoitettuna 0,7 prosenttia edeltäneestä kolmen kuukauden ajanjaksosta. Jälkimmäinen lukema on luonnollisesti hidastunut koronakevään jälkeen, mutta on merkittävää, että se on edelleen positiivinen. Loppuvuodesta kasvu voi uudelleen kiihtyä ainakin joillain kaupan aloilla, kun palvelujen saata- vuutta on taas rajoitettu pandemian kiihtymisen vuoksi. Toisaalta voi olla, että joulukaupan osittainen suuntautuminen ulkomaisiin nettiostoksiin ei näy kotimaisissa kaupan tilastoissa ja loppuvuosi jääkin hieman vaisuksi.

Syyskuukausina on nähtävissä, että kausitasoitettu myynnin määrä aleni tai tasoittui apteekkeissa ym., rautakaupoissa, urheiluvälinekaupassa, vaatekaupassa sekä optisen alan kaupassa, mutta jatkoi kasvuaan päivittäistavara-kaupassa, kodintekniikassa, huonekalu- ym. kaupassa sekä venekaupassa.

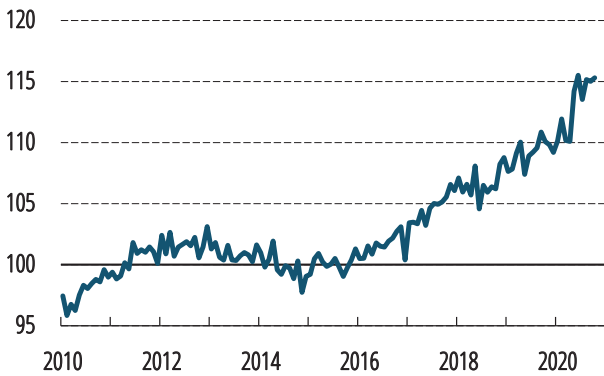
Autoliiketoimi sinnittelee

Moottoriajoneuvojen kausitasoitettu vähittäiskauppa on toipunut maaliskoukuun kuopastaan. Pudotusta kompensoivat jonkin verran vahva heinä-syyskuu, minkä jälkeen lokakuu oli taas tammi-helmikuun tasolla.

Moottoriajoneuvojen tukkukauppa on ollut jo pidempään laskussa vuositasolla. Elo-lokakuussa liikevaihdon määrä aleni melkein 11 prosenttia vuoden takaisesta. Vähittäiskauppa oli puolestaan hieman plussalla ja huolto ja korjaustoimi pari prosenttia miinuksella.

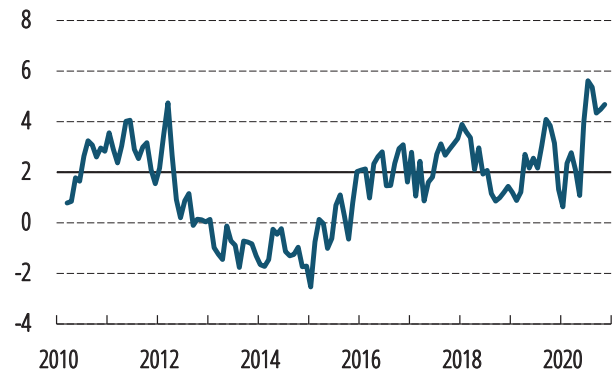
Henkilöautojen ensirekisteröintien määrä oli joulukuussa viime vuoden tasolla. Koko vuosi jäi kuitenkin yli 15 prosenttia viimevuotista pienemmäksi. Kulunut vuosi oli heikoin sitten finanssikriisin 2009.

Vähittäiskaupan myynnin kausitasoitettu määrä (ind. 2015=100)

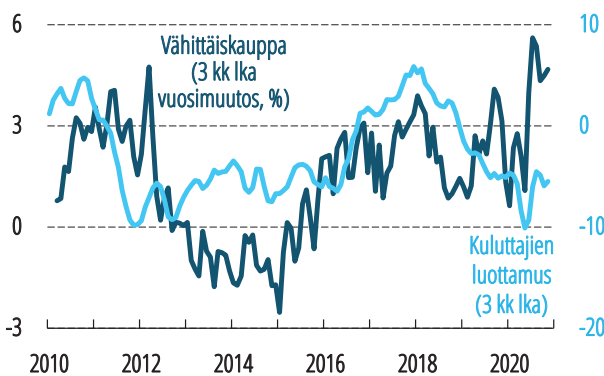
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vähittäiskaupan myynnin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)

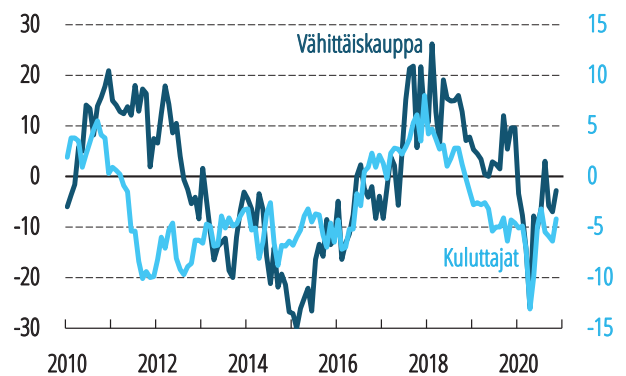
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kuluttajien luottamusindikaattori ja vähittäiskaupan myynnin määrä

Lähteet: Tilastokeskus, DG ECFIN, Macrobond.

Luottamusindikaattorit (saldot)

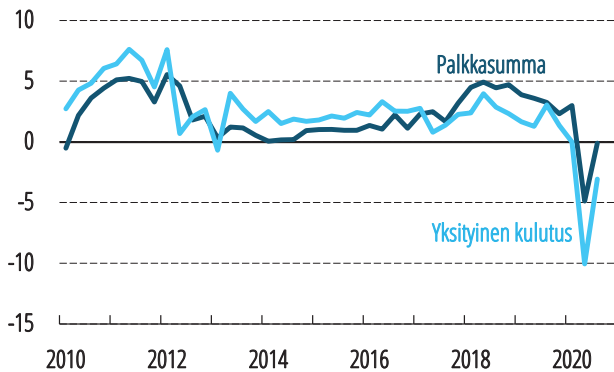
Lähteet: DG ECFIN, Macrobond.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka, %)

	2020 Touko	2020 Kesä	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras
Vähittäiskauppa	1,1	4,0	5,6	5,4	4,3	4,5	4,7
Päivittäistavarakauppa	5,3	6,6	6,1	4,9	4,1	5,9	5,7
Tavaratalokauppa	-4,0	4,7	7,4	6,5	3,8	3,9	
Erikoiskauppa yhteensä	-2,2	0,6	4,1	4,7	3,6	2,3	
Kodintekniikan vähittäiskauppa	12,8	16,5	14,1	13,2	13,5	13,1	
Rautakauppatavaroiden vähittäiskauppa	11,9	12,0	9,2	5,1	2,5	0,9	
Urheiluvälineiden vähittäiskauppa	-2,5	9,3	17,0	10,4	6,1	5,5	
Moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus	-15,2	-14,9	-5,8	0,4	1,8	-3,3	

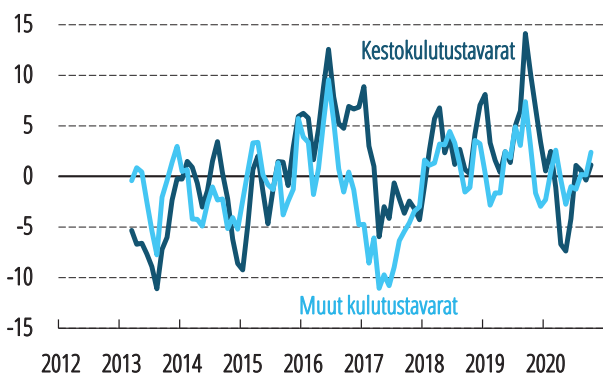
Alluperäinen, työpäiväkorjaamaton tilasto. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Nimellinen yksityinen kulutus ja palkkasumma (vuosimuutos, %)

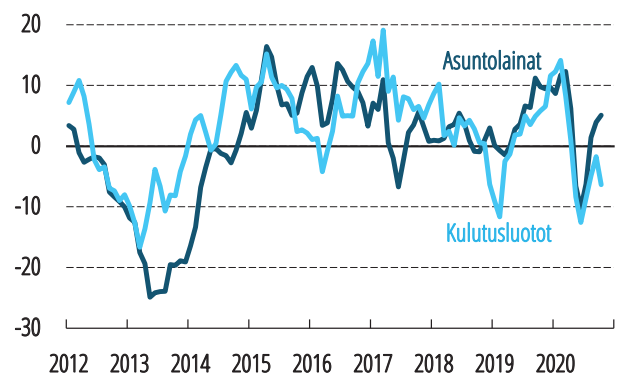
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kulustavaroitten tuonin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Uusien asunto- ja kulutusluottojen nostot talletuspankeista (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähde: Suomen Pankki.

Yksityisten kulutusmenojen määrä (vuosimuutos, %)

	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2020 I	2020 II	2020 III	Ennuste 2/2020 2020	Ennuste 2/2020 2021
Yksityiset kulutusmenot	0,3	0,1	2,3	0,7	-0,5	-10,5	-3,6	-5,4	4,0
Kestävät kulustavarat	-2,2	-0,3	7,2	7,2	1,0	-6,5	5,8	-4,4	4,6
Puolikestävät tavarat	3,3	1,2	5,3	0,1	-7,6	-18,6	-5,3	-10,5	5,5
Lyhytikäiset tavarat	-2,4	0,1	0,0	-1,0	2,0	2,7	2,5	0,9	-0,2
Palvelut	1,5	0,8	3,1	1,2	-1,8	-15,5	-7,2	-7,8	5,9

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Investointiaktiiviteetti ennakoitua vaisumpaa viime vuonna

> Investoinnit supistuivat tammi-syyskuussa melkein 3 prosenttia

> Asuinrakentamisen luvat ja aloitukset kasvoivat syys- ja lokakuussa

> EK:n luottamusindikaattorin mukaan teollisuusyritysten luottamus koheni joulukuussa

Tilastokeskus päivitti joulukuussa neljännesvuositilinpäiväraportin tietokantataulukot eurooppalaisen revisiopolitiikan mukaisesti. Julkisten investointien kasvu oli hieman aiempaa pienempää kuluvana vuonna. Maa- ja vesirakentamisen alkuvuosi sen sijaan revisioitiin tuntuvasti alaspäin. Näin ollen kokonaisinvestoinnit supistuivat hieman aiempaa enemmän vuoden kaikilla neljänneksillä.

Rakennusyritysten liikevaihto on ollut vuodentakaista alhaisemmalla tasolla elokuusta saakka. Erityisesti talonrakentamisen liikevaihto laski, kun taas maa- ja vesirakentaminen -toimialan liikevaihto jatkoi kasvuaan.

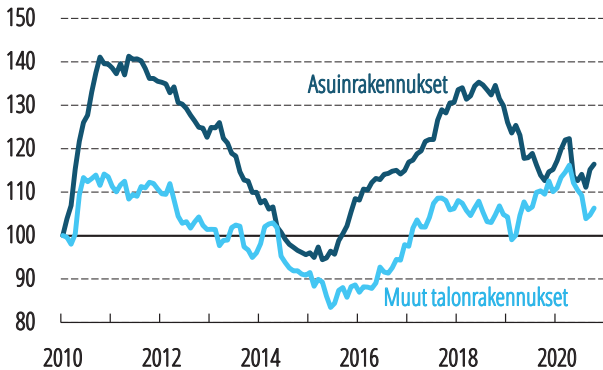
Vaikka käynnissä oleva asuinrakentamisen volyyymi väheni elo-lokakuussa 6,8 prosenttia vuodentakaisesta, on asuinrakentamisessa ollut positiivista kehitystä elokuusta saakka. Rakennuslupien kuutiomäärä kasvoi elo-lokakuussa 15,8 prosenttia vuodentakaisesta, ja aloitukset kasvoivat reippaasti sekä syys- että lokakuussa.

Samaan aikaan muuhun talonrakentamiseen myönnettyjen lupien määrä väheni 14,4 prosenttia, ja uusia rakennushankkeita aloitettiin 4,1 prosenttia vuodentakaista vähemmän. Erityisesti liike- ja toimistorakentamiseen myönnettyt luvat vähenivät. Käynnissä olevia muita rakennushankkeita oli 7,1 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna.

Asuntokauppa on käynyt hyvin vilkkaana koronakevään jälkeen. Vanhojen asuntojen kauppoja tehtiin marraskuussa peräti 17 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten. Samalla myös asuntolainoja nostettiin poikkeuksellisen paljon. Suomen Pankin tilaston mukaan viimeksi toukokuussa 2011 nostettiin yhtä paljon uusia asuntolainoja kuin lokakuussa 2020. Asuntolainojen korot ovat edelleen hyvin alhaisella tasolla.

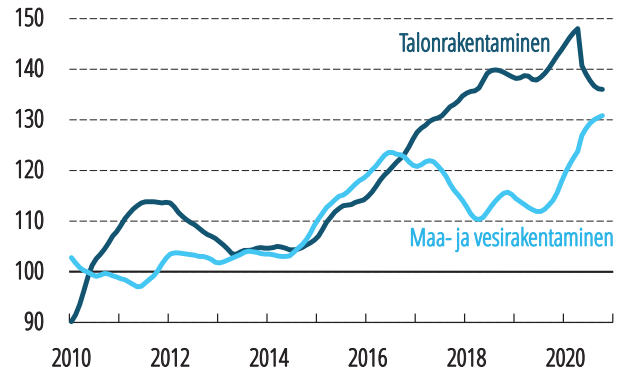
EK:n luottamusindikaattorin mukaan teollisuuden luottamus vahvistui joulukuussa ja rakentamisen luottamus pysyi lähes ennallaan. Vaikka rakentamisen luottamusindikaattorin saldoluku kohentui marraskuusta, oli se edelleen pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella.

Uudisrakennuksen aloitukset (m³) (12 kk lka, ind. 2010/1=100)

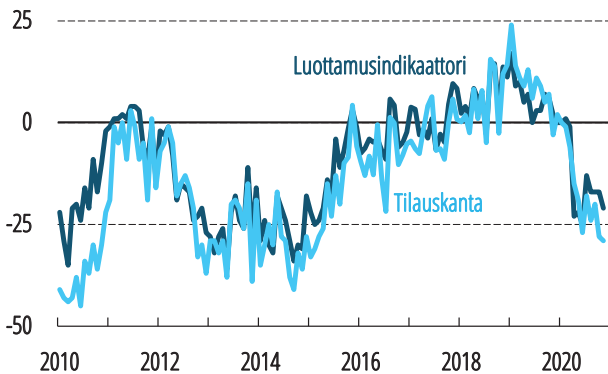
Lähde: Tilastokeskus.

Rakennusyritysten myynnin määrä, trendi (ind. 2010=100)

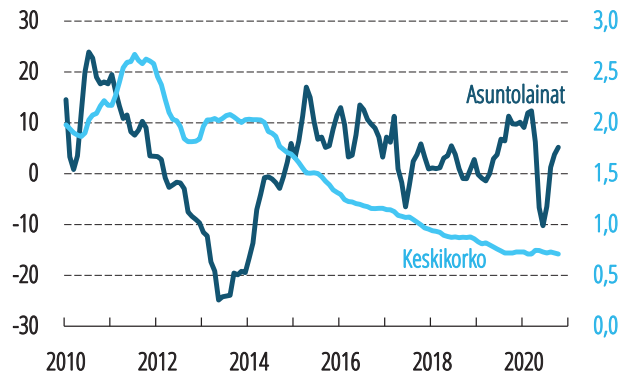
Lähde: Tilastokeskus.

Rakentamisen luottamusindikaattori (saldo)

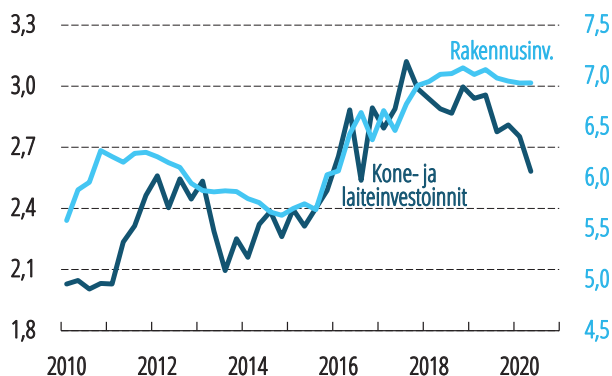
Lähde: Eurostat.

Kotitalouksien nostamat asuntolainat, 3 kk, summa (vuosimuutos, %)

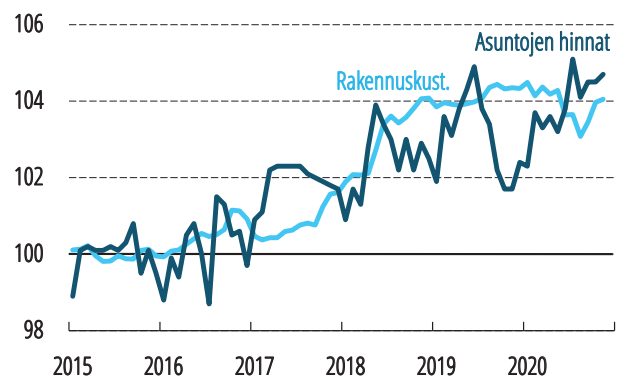
Lähde: Suomen Pankki.

Rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien määrä, kausitasoitus

Mrd. euroa vuoden 2010 kiintein hinnoin. Lähde: Tilastokeskus.

Rakennuskustannukset ja asuntojen hinnat (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Ennakoivia indikaattoreita (vuosimuutos, %, ellei toisin ilmoitettu)

	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras	3 kk ¹⁾	2019	Ennuste 2/2020 2020 2021	
Investointitavaroiden tuonti (määrä)	-7,3	-0,1	5,7	-12		8,9	1,2	-5,4	2,8
Investointitavaroiden tuotanto (määrä)	-7,9	1,5	-5,2	8,6		-0,4	9,6		
Rakennusaineteoll. tuotanto (määrä)	1,1	-4,4	-5,3	-3,3		-0,9	-2,4		
Rakennusten aloitukset (m³)	-5,5	-34,5	19,4	15,6		-3,3	-0,1		
Asuinrakennukset	21,4	-25,6	39,2	11,1		0,7	-12,2		
Muut rakennukset	-14,7	-37,6	9,7	18,0		-5,1	6,2		
Uudisrakentamisen määrä yhteensä	-3,1	-7,8	-6,1	-6,4		-1,4	-1,2	-1,1	-0,5
Asuntorakentaminen	-1,7	-5,2	-6,1	-7,6		-1,1	-7,5	-0,9	-0,2
Muu talonrakentaminen	-3,9	-9,6	-6,2	-5,5		-1,7	4,3	-1,5	-0,9
Rakentamisen luottamusind., saldo²⁾	-13,0	-17,0	-17,0	-17,0	-21,0				

¹⁾ Vuosumma laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. ²⁾ Eurostat.

Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Tulli.

Investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2019 III	2019 IV	2020 I	2020 II	2020 III	2020 Q _t /Q _{t-1} ¹⁾	2019 I-IV ¹⁾	Ennuste 2/2020 2020 2021	
Investoinnit yhteensä	-2,6	-3,5	-1,8	-3,4	-2,2	-0,3	-1,0	-3,4	0,7
Yksityiset investoinnit	-2,1	-4,5	-2,7	-5,5	-5,4	-1,0	-1,5	-5,2	0,8
Julkiset investoinnit	-4,9	0,5	2,8	6,6	13,7	2,6	1,3	5,0	0,4
Koneet ja laitteet	-3,8	-6,0	-5,8	-14,4	-4,0	2,6	-1,8	-13,0	3,2
Rakennusinvestoinnit	-1,6	-1,9	-0,1	-0,4	-2,4	-1,3	-0,2	-0,2	-0,9
Asuinrakentaminen	-4,9	-3,4	-2,3	-0,5	-1,9	-0,8	-2,1	-1,0	-0,2
Muu talonrakentaminen	5,3	1,4	2,6	0,6	-4,0	-2,9	4,1	-1,8	-1,0
Maa- ja vesirakentaminen	-6,1	-4,8	0,6	-2,4	0,3	1,3	-4,0	7,0	-2,5
Muut investoinnit	-5,2	-4,7	-2,6	-0,4	0,1	-0,2	-2,6	-1,0	3,0

¹⁾ Kausitasoitettu %-muutos ed. neljänneksestä. Lähde: Tilastokeskus.

Uusimpien tietojen mukaan bkt supistui tammi-syyskuussa vain 3,4 prosenttia vuoden takaisesta

> Metalliteollisuuden uusien tilausten arvo kääntyi kasvuun lokakuussa

> Teollisuustuotanto piristyi syyskuusta

> Paperiteollisuuden tuotannon alamäki jatkui kovaa vauhtia

Kokonaistuotanto jäi lokakuussa 3 prosenttia viimevuotista pienemmäksi

Kansantalouden tilinpidon joulukuun loppupuolella julkaistujen korjattujen ennakkotietojen mukaan bruttokansantuote supistui viime vuoden tammi-syyskuussa 3,4 prosenttia edellisvuodesta (oli -3,6 %). Teollisuuden tuotanto väheni 3,5 prosenttia (oli -4 %) ja palvelualojen tuotanto laski 3,5 prosenttia (oli -3,6 %). Rakentaminen väheni 1,1 prosenttia (oli -0,9 %) ja alkutuotanto supistui niinkään 1,1 prosenttia (oli -1,9 %) vuoden takaisesta.

Tilastokeskuksen julkaiseman tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto putosi lokakuussa 3 prosenttia vuoden takaisesta. Työpäiväkorjattuna tuotanto väheni 1,9 prosenttia. Kausitasoitettuna tuotanto nousi lokakuussa 0,2 prosenttia syyskuusta. Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotanto supistui lokakuussa työpäiväkorjattuna 0,9 prosenttia edellisvuodesta. Palvelualojen tuotanto laski 2,2 prosenttia ja alkutuotanto väheni 3,9 prosenttia.

Tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto perushintaan supistui kuluvan vuoden tammi-lokakuussa 3,4 prosenttia vuodentakaisesta. Työpäiväkorjatun tilastosarjan mukaan kokonaistuotanto väheni 3,3 prosenttia. Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotanto väheni alkuperäisen sarjan mukaan 3,1 prosenttia. Palvelualojen tuotanto oli 3,6 prosentin laskussa. Alkutuotanto väheni 2,2 prosenttia vuodentakaisesta.

Suomen bruttokansantuote kasvoi 1,1 prosenttia vuonna 2019. Etlä arvioi syyskuussa julkaistussa ennusteessaan, että bkt markkinahintaan supistuu noin 4,5 prosenttia vuonna 2020 koronapandemian seurauksena. Kansantalouden tilinpidon kolmen ensimmäisen neljänneksen tietojen perusteella bruttokansantuote näyttää supistuvan hieman odotettua vähemmän vuonna 2020.

Sähkö- ja elektroniikkateollisuus oli lokakuussa teollisuustuotannon veturi

Koko teollisuuden tuotanto supistui lokakuussa 4,4 prosenttia viimevuotisesta teollisuustuotannon volyyymi-indeksin alkuperäisen sarjan mukaan. Työpäiväkorjattuna tuotanto pieneni 2,2 prosenttia. Kausitasoitettuna koko teollisuuden tuotanto väheni lokakuussa 2,5 prosenttia vuoden takaisesta mutta kasvoi 1,5 prosenttia syyskuun lukemista.

Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto kasvoi lokakuussa kausitasoitettuna 14,2 prosenttia viimevuotisesta. Koneiden ja laitteiden valmistus lisääntyi puolestaan 3,7 prosenttia ja metallien jalostuksen tuotanto nousi 2,3 prosenttia. Tekstiilien tuotanto kohosi 13,8 prosenttia. Kaikkien muiden teollisuustoimialojen

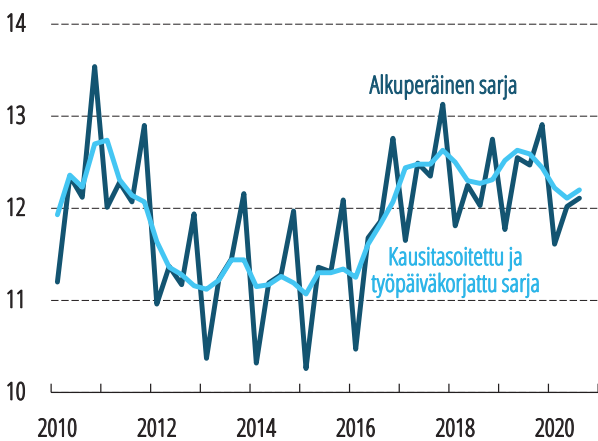
tuotanto jäi edellisvuotista pienemmäksi. Paperiteollisuuden tuotannon alamäki jatkui runsaan 18 prosentin tahtia.

Tammi-lokakuussa koko teollisuuden tuotanto jäi 3,3 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi teollisuustuotannon volyyymi-indeksin alkuperäisen sarjan mukaan. Tehdasteollisuuden tuotanto poislukien sähkö- ja elektroniikkateollisuus supistui samalla ajanjaksolla 4,3 prosenttia vuoden takaisesta. Etila arvioi syyskuun ennusteessaan,

että teollisuuden tuotos supistuu 4,8 prosenttia vuonna 2020.

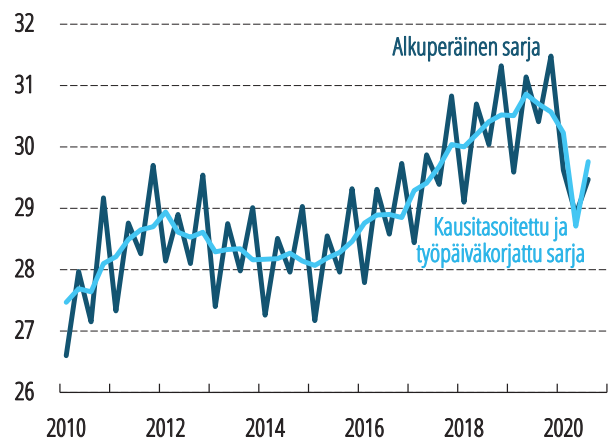
Tehdasteollisuuden uusien tilausten arvo jäi lokakuussa alkuperäisen tilastosarjan mukaan vain 1,5 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi, kun metalliteollisuuden tilausten arvo kääntyi 4,1 prosentin kasvuun vuoden takaisesta. Kausitasoitettuna teollisuuden uudet tilaukset nousivat lokakuussa peräti 9,5 prosenttia syyskuusta.

Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto (mrd. 2010 euroa)

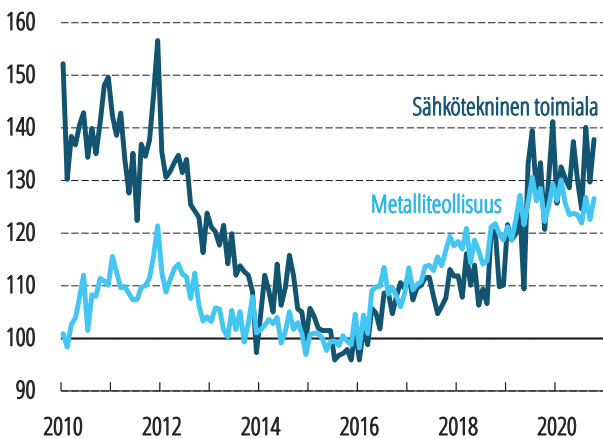
Lähteet: Tilastokeskus, Etilan tietokanta.

Palvelujen tuotanto (mrd. 2010 euroa)

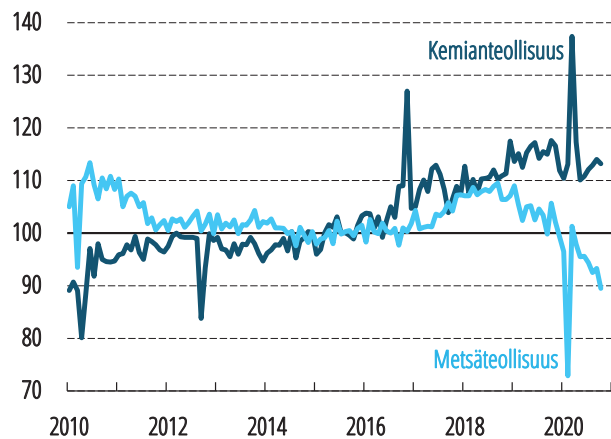
Lähteet: Tilastokeskus, Etilan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etilan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etilan tietokanta.

Tuotannon suhdannekuvaaja (vuosimuutos, %)

	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	Kum. ¹⁾	Ennuste 2/2020 ²⁾ 2020 2021	
Kokonaistuotanto	-2,9	-4,7	-1,2	-3,0	-3,4	-3,4	3,0
Alkutuotanto	8,9	-13,3	3,8	-4,9	-2,2	-0,8	1,6
Jalostus	-4,4	-4,3	0,0	-2,7	-3,1	-5,2	2,3
Palvelut	-2,7	-4,5	-1,8	-3,1	-3,6	-2,8	3,3

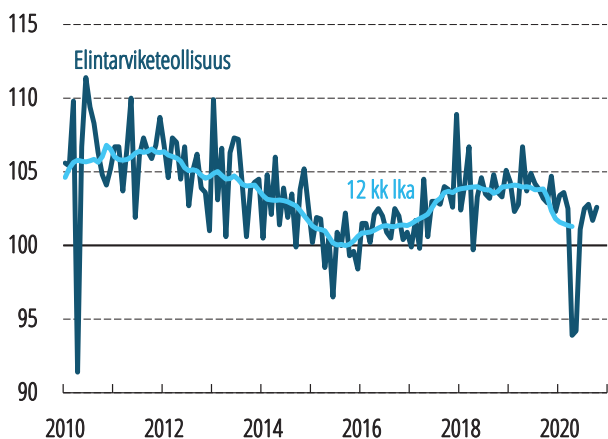
¹⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. ²⁾ Bkt perushintaan.
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotannon volyymi-indeksi (ind. 2015=100, vuosimuutos, %)

	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	3 kk ¹⁾	Kum. ²⁾	2019 ³⁾	Ennuste 2/2020 2020 2021	
Metalliteollisuus	-7,5	-0,7	-4,9	4,3	2,6	-0,7	7,4	-6,1	6,1
Metallien jalostus	-10,4	-6,8	-6,0	2,3	7,6	-3,6	-4,2	-6,0	3,0
Metallituotteet	-1,1	-0,1	-2,1	-5,9	2,0	-2,6	-0,5	-3,0	0,0
Koneet ja laitteet	-4,3	4,3	-9,8	3,7	2,6	-0,3	4,0	-3,0	4,0
Kulkuneuvot	22,7	-27,2	-12,8	-11,0	-0,3	-11,9	7,7	-10,6	16,3
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	-10,7	9,8	-2,8	14,2	4,0	5,0	23,5	-9,9	10,6
Metsäteollisuus	-9,8	-10,5	-6,5	-15,3	-3,6	-10,9	-1,1	-7,7	3,4
Puutavateollisuus	-7,6	-1,8	-1,6	-3,2	1,2	-7,1	-0,7	-7,0	-1,1
Paperiteollisuus	-10,3	-14,3	-8,5	-18,4	-5,5	-12,2	-1,2	-8,0	5,5
Kemianteollisuus	-1,8	-2,3	-0,9	-3,7	2,1	-0,5	7,0	-3,2	-0,5
Elintarviketeollisuus	-1,6	-1,0	-1,5	-0,3	3,1	-3,0	0,6	-1,6	0,8
Tevanake-teollisuus	-4,1	6,3	1,9	-1,0	7,0	-5,1	2,4	-7,9	3,8
Muu tehdasteollisuus	-3,9	-6,6	-7,0	-5,9	2,4	-5,6	-1,1	-4,3	-0,5
Tehdasteollisuus yhteensä	-5,1	-2,9	-4,2	-2,0	0,9	-3,1	4,7	-5,3	3,4
Tehdasteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.	-4,2	-4,6	-4,4	-4,0	1,8	-4,3	2,1	-4,5	2,3
Kaivostoiminta ja louhinta	-22,6	-25,2	-18,0	-13,4	5,0	-7,6	-10,1	-0,4	1,4
Sähkö, kaasu ja lämpöhuolto	-3,1	0,0	-7,2	-8,6	-9,4	-3,6	-1,0	-0,5	1,3
Koko teollisuus	-5,8	-3,2	-5,5	-2,5	1,1	-3,3	3,8	-4,8	3,2

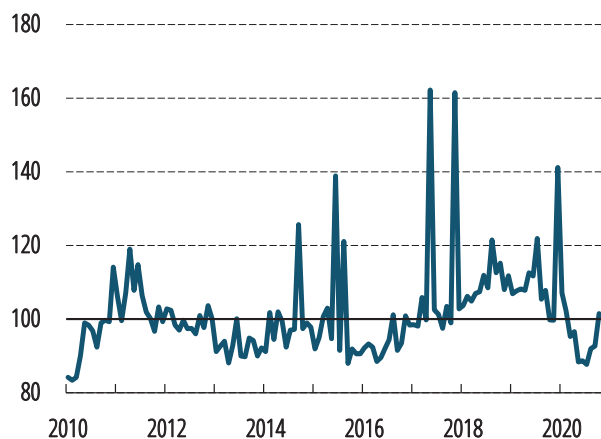
¹⁾ Kausitas. tuotannon kolme viimeistä kuukautta kolmeen edelliseen verrattuna. ²⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. ³⁾ Tuotos kansantalouden tilinpidon mukaan. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kokonaistuotanto ja arvonlisäyksen volyymi toimialoittain (vuosimuutos, %)

	2019 II	2019 III	2019 IV	2020 I	2020 II	2020 III	2019 I-IV	Ennuste 2/2020 2020	Ennuste 2/2020 2021
Bkt markkinahintaan	1,3	2,0	0,7	-0,7	-6,3	-3,0	1,1	-4,5	3,2
Alkutuotanto	-3,4	4,7	0,4	-4,1	2,5	-1,3	1,0	-0,8	1,6
Koko teollisuus (B, C, D, E)	5,0	7,1	3,4	-0,7	-5,8	-4,0	3,8	-6,5	3,2
Tehdasteollisuus	5,6	8,6	5,2	-0,4	-6,2	-3,8	5,1	-7,7	3,6
Metsäteollisuus	6,6	10,2	3,3	-12,8	-7,0	-11,9	5,5	-12,2	4,0
Kemianteollisuus	19,0	18,7	23,3	7,2	-7,4	-3,5	15,8	-4,7	2,2
Metalliteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.	4,2	6,0	0,3	4,3	-6,8	-5,1	3,0	-5,3	3,4
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	-0,1	8,6	10,5	-8,8	0,9	5,1	3,4	-17,0	8,1
Rakentaminen	-4,4	-4,7	-4,8	-2,7	-0,1	-0,8	-4,0	-0,2	-0,8
Palvelut	1,4	1,3	0,5	0,1	-7,2	-3,1	1,2	-2,8	3,3
Kauppa	0,9	3,4	1,4	0,8	-3,2	1,7	1,2	-2,5	2,7
Informaatio ja viestintä	4,4	2,6	2,3	3,3	-0,1	2,0	3,4	1,3	3,3
Kiinteistöalan toiminta	1,8	1,6	2,1	-1,0	0,6	1,3	2,2	0,2	2,4
Bkt muutos ed. nelj.	0,9	-0,2	-0,7	-1,5	-3,9	3,2			
Koko teollisuuden muutos ed. nelj.	2,1	-0,2	-1,6	-2,4	-1,3	1,3			

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Työllisyysasteen trendi nousi 72,2 prosenttiin marraskuussa

- > Työn tarjonta on kasvanut syyskuusta saakka
- > Työttömyysasteen trendi laskusuunnassa
- > Teollisuudessa työn kysyntä vahvaa marraskuussa

Tilastokeskuksen työvoimatutkimus ja työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilasto antavat hieman erilaisen kuvan työllisyydestä marraskuussa.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisiä oli marraskuussa jo lähes saman verran kuin vuosi sitten ja työttömiä 16,7 prosenttia enemmän kuin vuoden 2019 marraskuussa. Työllisyysasteen trendi nousi marraskuussa 72,2 prosenttiin ja työttömyysasteen trendi laski 8,1 prosenttiin. Trendilukuihin liittyy kuitenkin aina epävarmuutta, ja viimeisimmät havainnot voivat vielä muuttua lähikuukausina.

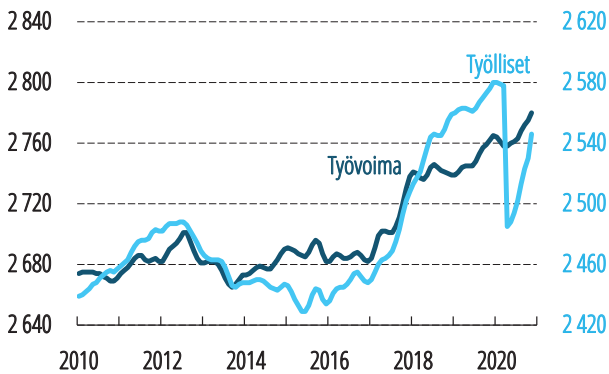
Sen sijaan työ- ja elinkeinoministeriössä rekisteröityneitä työttömiä oli vielä 37,6 prosenttia vuodentakaista enemmän. TEM:n mukaan työttömänä oli 12 prosenttia työvoimasta, eli 3,3 prosenttiyksikköä viime vuotta enemmän. Pitkäaikaistyöttömyys näyttää lisääntyneen, sillä yli vuoden työttömänä olleita oli melkein 40 prosenttia enemmän kuin viime vuoden marraskuussa. Lomautettujen määrä on pysynyt yhä huomattavan korkealla tasolla, mikä osaltaan selittää tilastojen välisiä eroja.

Poikkeuksellisista ajoista huolimatta työvoiman tarjonta on kasvanut hienoisesti syyskuusta lähtien. Samalla työvoiman ulkopuolella olevien määrä laski marraskuussa melkein 2 prosenttia. Piilotyöttömiä oli 5,5 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Työn kysyntä kasvoi marraskuussa vain teollisuudessa, jossa työllisiä oli 11 prosenttia vuodentakaista enemmän. Rakentamisen toimialalla työllisyys laski 5,4 prosenttia, palvelualoilla vajaan prosentin ja alkutuotannossa 10 prosenttia.

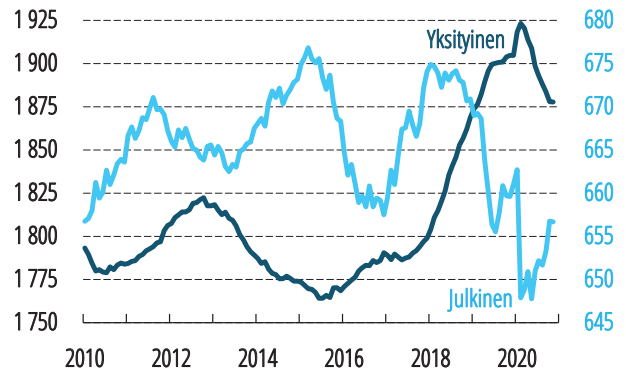
Työpanos kasvoi toimialoista eniten rahoituksen ja liike-elämän palveluiden alalla (13,6 %) ja teollisuudessa (11 %). Alkutuotannossa työtunteja tehtiin marraskuussa 7,4 prosenttia vuodentakaista vähemmän. Kaupan alalla laskua oli 3 prosenttia.

Työn kysyntä ja tarjonta, trendi (1 000 henkilöä)

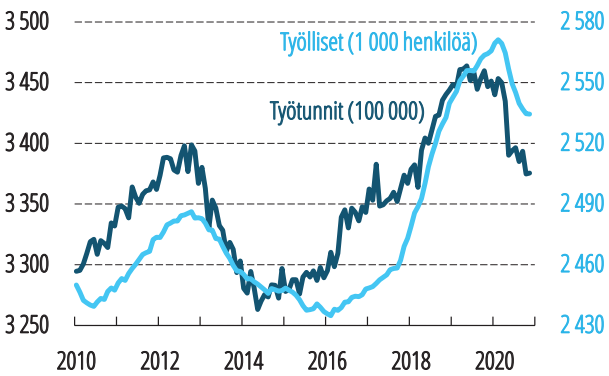
Lähde: Tilastokeskus.

Yksityisen ja julkisen sektorin työlliset, 12 kk lka summa (1 000 henkilöä)

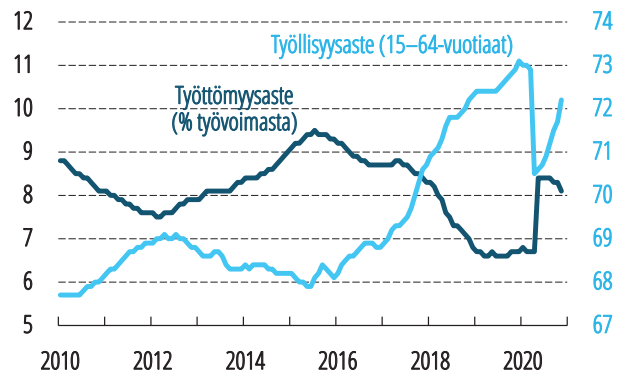
Lähde: Tilastokeskus.

Työlliset ja tehdyt työtunnit, 12 kk lka summa

Lähde: Tilastokeskus.

Työllisyys- ja työttömyysaste (%)

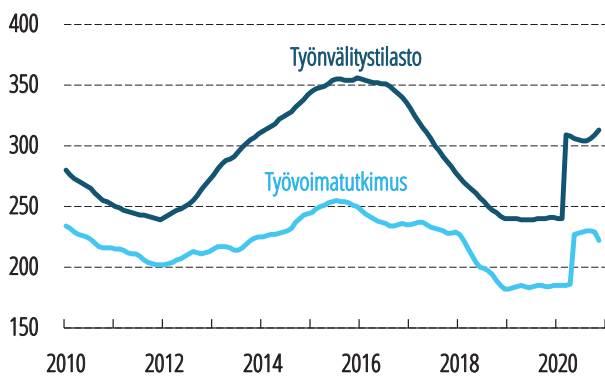

Lähde: Tilastokeskus.

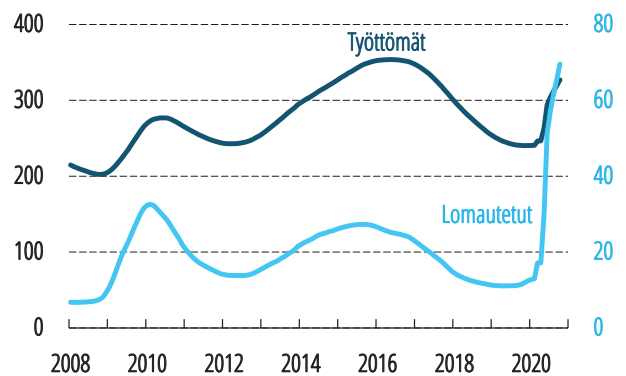
Työllisyyden vuosimuutos sekä työttömyys- ja työllisyysasteet (%)

	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras	3 kk ¹⁾	2019	Ennuste 2/2020 2020	Ennuste 2/2020 2021
Alkutuotanto	-2,0	-2,5	-13,0	15,1	-9,9	-1,0	4,1	-1,8	-3,2
Teollisuus	1,3	0,9	-2,5	-0,3	11,0	0,1	-2,3	-3,2	-0,9
Rakennustoiminta	-0,5	-5,9	3,6	12,2	-5,4	0,4	-2,7	0,5	-1,7
Palvelut	-2,6	-2,8	-0,8	-2,9	-0,7	-0,5	1,9	-2,4	1,3
Julkinen sektori	2,2	-0,9	2,9	6,6	-0,2	0,6	-3,2	2,9	0,9
Työlliset yhteensä	-1,9	-2,5	-1,3	-1,1	-0,1	1,2	1,0	-2,3	0,6
Työvoiman tarjonta	-0,1	-0,9	0,4	0,3	0,9	0,4	0,3	-0,7	0,3
Työttömyysaste, kausitasoitettu sarja	8,4	8,4	8,3	8,3	8,1		6,7	8,1	7,9
Työllisyysaste, kausitasoitettu sarja	70,9	71,2	71,5	71,7	72,2		72,6	71,2	71,7

¹⁾ Vuosimuutosta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. Kausivaihtelusta tasoitettuja työllisyyslukuja.
Lähde: Tilastokeskus.

Työttömyys, trendi
(1 000 henkilöä)

Lähteet: Työministeriö ja Tilastokeskus.

Työttömät ja lomautetut,
12 kk lka summa

Lähde: Työministeriö.

Uudet avoimet työpaikat, trendi (1 000 kpl)

Lähde: Työministeriö.

Työpanos (vuosimuutos, %)

	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras
Alkutuotanto	3,0	-10,1	2,3	23,6	-7,4
Teollisuus	2,2	-0,4	-2,0	-9,3	11,1
Rakennustoiminta	5,4	-3,8	11,4	9,1	-7,0
Kauppa	-4,6	-8,3	-3,0	-15,3	-3,0
Liikenne	-8,8	-14,0	2,9	-3,4	-10,1
Rahoitus, liike-elämää palveleva toiminta	7,1	-0,3	5,4	-8,7	13,6
Julk. ja muut yhteiskunnalliset palvelut	3,0	0,0	4,1	-5,7	-2,4
Yhteensä	1,1	-3,9	2,8	-5,7	0,2

Lähde: Tilastokeskus.

Inflaatio edelleen 0,2 prosenttia marraskuussa

> Inflaatio vaakalennossa ja tuontihintakehitys hidasta

> Energia nostaa keväällä inflaatiota väliaikaisesti

> Monissa maailmanmarkkinahinnoissa nousua

> Euron vahvistuminen vähentänyt inflaatiopaineita

Inflaatio 0,2 prosenttia elo-marraskuussa

Kuluttajahintainflaatio on ollut vakaasti 0,2 prosenttia nyt neljän kuukauden ajan.

Joitain pienehköjä muutoksia tapahtui kuluttajahintakorin erien kehityksessä lokakuusta. Asumisen kustannusten vuosi-inflaatio kääntyi juuri ja juuri plussalle kolmen perättäisen miinusmerkkisen kuukauden jälkeen. Tähän vaikutti omistusasumisen uuden asunnon hankinnan sekä peruskorjausten ja muiden kustannusten paitsi asuntolainan korkojen kallistuminen.

Selvästi suurin positiivinen kontribuutio kuluttajahintainflaatioon tuli elintarvikkeista, juomista ja tupakasta, yhteensä 0,36 prosenttiyksikköä. Suurin vaikutus oli vihannesten ja alkoholittomien juomien sekä jatkuvasti kiristyvän verotuksen lisäksi tupakan hinnoilla. Liikenteen tuoteryhmän vaikutus oli -0,3 prosenttiyksikköä alentuneiden polttoainehintojen ansiosta.

Pohjainflaatio (eli pl. volatiilit ruoka ja energia) nousi hieman ja päättyi 0,6 prosenttiin palvelujen kallistumisen seurauksena. Tuotteiden hintojen aleneminen kuitenkin kiihtyi.

Tuontihinnoissa ei nousua

Tuontihinnoissa ei näy paineita kuluttajahintoihin. Kestokulutustavaroiden tuontihinnat olivat marraskuussa -1,6 prosenttia viime vuodesta ja muiden kulutustavaroiden +0,6 prosenttia. Energiasta on tulossa pieni väliaikainen inflaatiopiikki keväällä, koska tällöin raakaöljyn hinta oli vertailuajankohtana hyvin matala.

Maailmanmarkkinahinnoissa nousua

Vuoden lopulla oli nähtävissä nousua elintarvikkeiden ja monien teollisuuden raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnoissa.

Euro vahvistunut

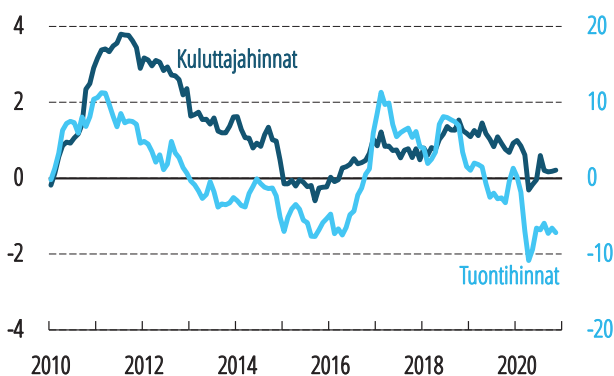
Euron vahvistuminen vähentää omalta osaltaan tuontihintapaineita. Joulukuussa euro oli vahvistunut dollariin nähden melkein kymmenen prosenttia vuoden takaisesta. Vielä hieman enemmän ovat kuitenkin vahvistuneet Sveitsin frangi ja Ruotsin kruunu. Kruunu on vahvistunut jo 10,1 kruunuun eurolta. Maaliskuussa kurssi oli heikoimmillaan 11,2.

Suomen vaihtosuhte oli marraskuussa 1,6 prosenttia parempi kuin vuotta aiemmin.

Hinnat (vuosimuutos, %)

	2020 Kesä	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras	Ennuste 2/2020 2020	Ennuste 2/2020 2021
Suomi, harmonisoitu	0,1	0,7	0,3	0,3	0,2	0,2	0,6	1,3
Euroalue, harmonisoitu	0,3	0,4	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3	0,5	1,5
Suomi, kansallinen KHI	0,0	0,6	0,2	0,2	0,2	0,2	0,5	1,3
Tuontihinnat (tavarat)	-6,6	-6,8	-5,9	-7,3	-6,6	-7,2	-7,2	1,4
Kotimarkkinoiden perushintaindeksi	-3,6	-4,4	-3,3	-3,9	-3,6	-3,6	-3,1	2,2
Rakennuskustannukset	-0,3	-0,4	-1,2	-0,9	-0,3	-0,3	0,4	0,9

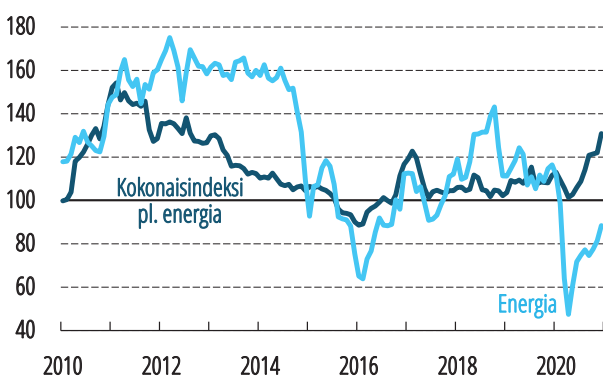
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat.

Hinnat
(vuosimuutos, %)

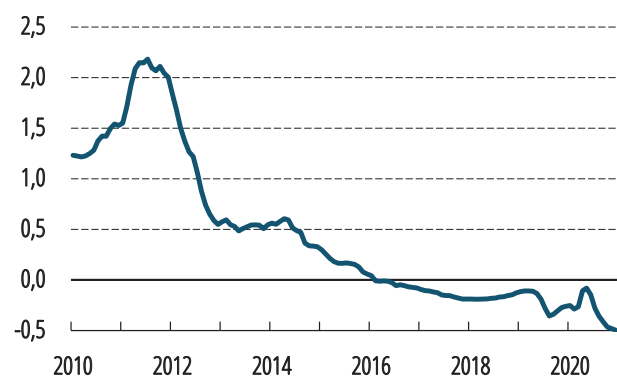
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vientihinnat
(vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Raaka-aineiden eurohinta
(ind. 2015=100)

Lähteet: HWWI, Macrobond.

12 kk Euribor
(%)

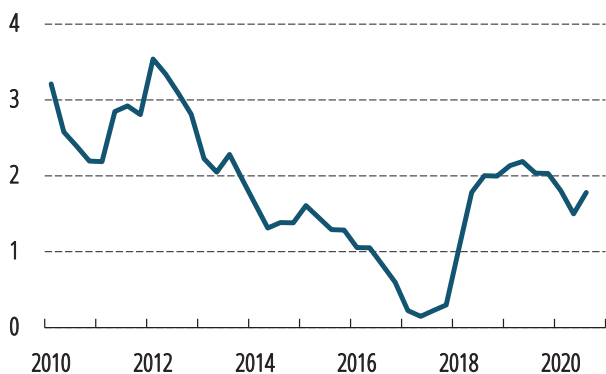
Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Suomen reaali-indeksi (ind. 2010=100, laskettu kuluttajahinnoilla)

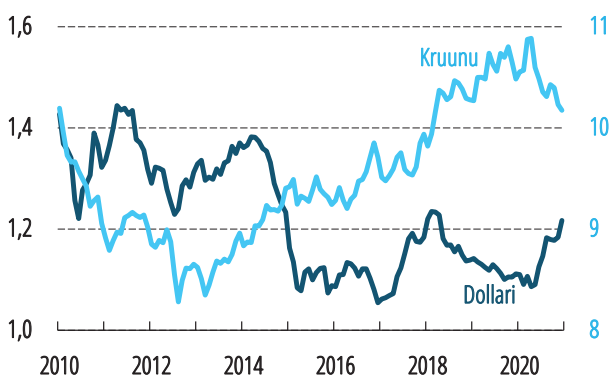
Kun käyrä nousee, valuuttakurssi vahvistuu. Lähteet: BIS, Macrobond.

Nimellinen ansiotasoindeksi (vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Valuuttakursseja euron suhteen

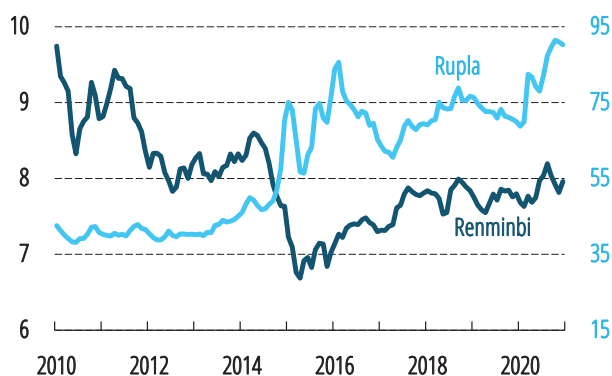
Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Kuluttajahinnat (indeksipainot 2020) (vuosimuutos, %)

	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras
Kuluttajahintaindeksi	0,2	0,2	0,2	0,2
Elintarv. ym. (12,8 %)	0,9	2,0	1,7	1,5
Alkoholi ja tupakka (5,0 %)	2,7	2,8	2,8	3,2
Vaatetus ja jalkineet (4,5 %)	-0,1	-0,8	-0,9	-1,4
Asuminen ym. (24,3 %)	-0,1	-0,4	-0,2	0,1
Kalusteet, kodinkoneet (5,1 %)	0,6	-0,3	-0,2	-0,8
Terveys (5,2 %)	2,2	2,3	0,5	0,6
Liikenne (13,9 %)	-1,7	-1,9	-1,7	-2,1
Viestintä (2,6 %)	0,4	0,9	1,2	2,2
Kulttuuri, vapaa-aika (11,2 %)	-0,1	-0,3	0,2	0,0
Koulutus (0,4 %)	0,4	1,0	1,0	1,0
Ravintolat ja hotellit (7,6 %)	-0,2	0,0	0,0	0,7
Muut (7,4 %)	0,9	0,7	1,0	1,0

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Valuuttakursseja euron suhteen

Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Valtio velkaantuu paikallishallinnon puolesta

> Julkisyhteisöjen velka 67 prosenttia bkt:sta syyskuun lopussa

> Paikallishallinnon rahoitusasema parani miljardilla eurolla viime vuodesta

> Valtion budjettitalouden velka uudella tasolla maaliskuun jälkeen

Tilastokeskuksen neljännesvuositilaston mukaan julkisyhteisöjen tulojen ja menojen välinen erotus eli nettoluotonanto kasvoi 2,9 mrd. euroa vuoden kolmannella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tulot pienivät vain 0,6 mrd. euroa, mutta menot kasvoivat 2,3 mrd. eurolla.

Alasektoreista valtion tulot vähenivät 5 prosenttia. Erityisesti valtion osuus yhteisöveron tuotosta supistui johtuen hallituksen päätöksestä kasvattaa paikallishallinnon jako-osuutta yhteisöveron tuotosta. Valtion kokonaismenot kasvoivat 15,6 prosenttia edellisvuodesta.

Paikallishallinnon kokonaistulot sen sijaan kasvoivat 11,7 prosenttia pääasiasa valtion tulonsiirtojen takia. Myös paikallishallinnon verotulokertymä kasvoi. Vuoden kolmannella neljänneksellä paikallishallinnon menot kasvoivat yhteensä 2,2 prosenttia edellisvuodesta. Erityisesti kasvoivat investointimenot. Paikallishallinnon alijäämä oli syyskuun lopussa miljardi euroa viime vuotta pienempi.

Julkisyhteisöjen EDP-velka oli syyskuun lopussa 159,2 mrd. euroa eli 67,1 prosenttia suhteessa bkt:hen. Valtionvelkaa tästä oli 131,6 mrd. euroa ja paikallishallinnon 25,9 mrd. euroa. Edellisvuoden syyskuuhun verrattuna julkinen velka kasvoi 15,6 mrd. euroa.

Kuukausitietojen mukaan valtion ja kuntien välittömien verojen tuotto kasvoi taas marraskuussa vuoden takaisesta. Sekä ansiotuloverot että pitkään laskenut yhteisöveron tuotto kasvoivat. Kulutusverojen tuotto supistui rajusti alkukesällä mutta kääntyi jo elokuussa kasvuun.

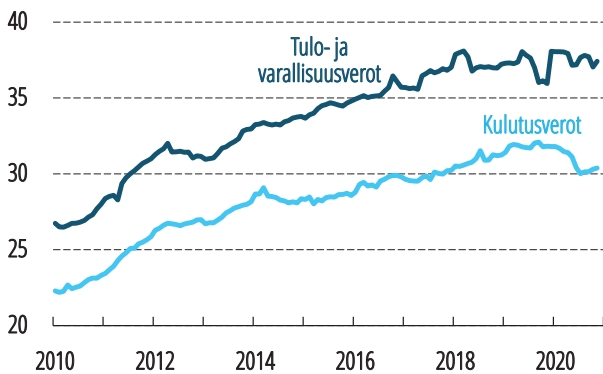
Budjettitalouden velka hyppäsi uudelle tasolle kuluvan vuoden maaliskuussa, minkä jälkeen velan määrä on vain jatkanut kasvuaan.

Verotulojen ja valtiontalouden kehitys

	2020 Heinä	2020 Elo	2020 Syys	2020 Loka	2020 Marras	12 kk ²⁾	2019	Ennuste 2/2020 2020	Ennuste 2/2020 2021
Valtion ja kuntien verotulot¹⁾	1,5	5,0	-1,5	-8,3	8,3	0,0	2,1	-2,9	3,3
Välittömät verot	15,2	5,8	-3,5	-17,9	12,9	4,1	2,3	-0,5	2,6
Välilliset verot	-13,4	4,4	0,7	6,5	2,9	-4,5	1,8	-5,6	4,3
Julkisten toimialojen palkkasumma, %-muutos	3,5	0,6	2,8	1,8		1,6	3,6		
Valtiontalous, tulojäämä, mrd. euroa	-1,5	-0,4	-1,4	-1,4	-1,6	-10,7	-1,7		
Budjettitalouden velka, mrd. euroa	123,9	124,9	120,2	123,3	125,4		106,4		

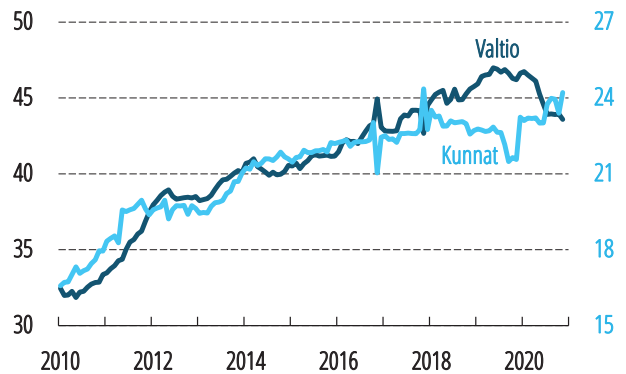
¹⁾ Vuosimuutos, %. ²⁾ 12 kk liukuvan summan vuosimuutos, %. Lähteet: Verohallinto, Valtiokonttori.

Välilliset ja välittömät verot, 12 kk summa (mrd. euroa)

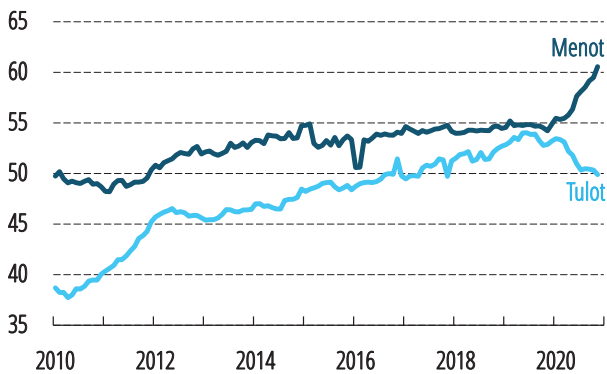
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion ja kuntien verotulot, 12 kk summa (mrd. euroa)

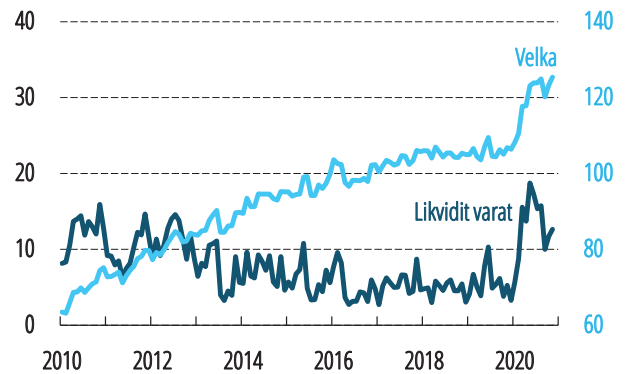
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion tulot ja menot ilman sijoituksia, 12 kk summa (mrd. euroa)

Lähde: Valtiokonttori.

Valtion velka ja likvidit varat (mrd. euroa)

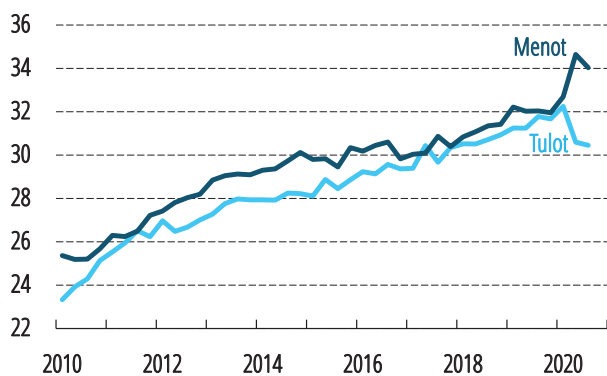
Lähde: Valtiokonttori.

Julkisyhteisöjen kulutuksen ja investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2019 III	2019 IV	2020 I	2020 II	2020 III	Q _t /Q _{t-1}	2019 I-IV	Ennuste 2/2020 2020	Ennuste 2/2020 2021
Kulutus	1,2	0,4	1,5	-1,9	-0,6	0,6	1,4	5,9	-1,6
Investoinnit	-5,2	-0,5	-0,1	6,9	14,4	2,6	1,4	5,3	0,4

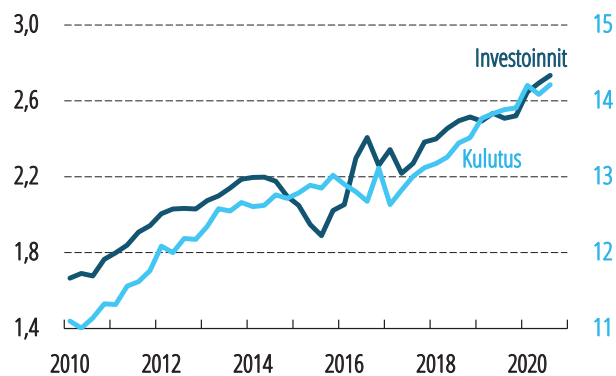
Työpäiväkorjattu. Lähde: Tilastokeskus.

Julkisyhteisöjen tulot ja menot, kausitasoitus (mrd. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Julkinen kulutus ja investoinnit, kausitasoitus (mrd. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Talousennusteet vuodelle 2020 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 14.09.	PT 16.09.	PTT 15.09.	SP 15.12.	VM 17.12.	HB 07.10.	Nordea 02.09.	OP 16.11.	Danske 15.12.	Komissio 05.11.	Med	Min	Max
Bkt	-4,5	-5,0	-4,0	-3,8	-3,3	-3,5	-5,0	-4,0	-3,3	-4,3	-4,0	-5,0	-3,3
Tuonti	-10,3	-9,3	-6,0	-7,1	-7,5	-7,0	-7,2	-7,4	-8,0	-8,5	-7,5	-10,3	-6,0
Vienti	-11,9	-13,7	-9,0	-9,1	-10,4	-11,0	-10,3	-9,0	-10,0	-12,4	-10,4	-13,7	-9,0
Kulutus	-2,0	-1,3			-2,3	-1,1		-1,1	-2,8		-1,7	-2,8	-1,1
Yksityinen	-5,4	-3,2	-2,5	-5,3	-3,9	-2,9	-4,8	-2,0	-4,0	-4,4	-4,0	-5,4	-2,0
Julkinen	5,9	3,0	1,0	3,2	1,4	3,0	0,4	1,0	0,0	4,8	2,2	0,0	5,9
Investoinnit (SP: yksityiset)	-3,4	-4,5	-3,5	-5,6	-3,3	-2,5	-4,9	-4,5	-2,5	-5,1	-4,0	-5,6	-2,5
Varastojen muutos (kontr.)	-1,5			-0,2			-0,1			-0,3	-0,3	-1,5	-0,1
Kokonaiskysyntä	-6,3	-6,2			-4,3						-6,2	-6,3	-4,3
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	0,5	0,6	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,6
Työttömyysaste, %	8,1	8,3	8,0	7,8	7,8	8,0	8,0	7,8	7,8	7,9	8,0	7,8	8,3
Ansiotaso	1,8	1,6	1,4	1,7	1,7	1,7	1,6	1,8	1,9		1,7	1,4	1,9
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	-4,8				-3,8	-3,5	-5,0				-4,3	-5,0	-3,5
Vaihtotase / bkt, %	-0,5		-1,2	-0,7	-1,0	-1,3	-2,2	-0,3	-0,6	-1,5	-1,0	-2,2	-0,3

Talousennusteet vuodelle 2021 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 14.09.	PT 16.09.	PTT 15.09.	SP 15.12.	VM 17.12.	HB 07.10.	Nordea 02.09.	OP 16.11.	Danske 15.12.	Komissio 05.11.	Med	Min	Max
Bkt	3,2	3,9	3,0	2,2	2,5	2,5	3,0	3,0	2,2	2,9	3,0	2,2	3,9
Tuonti	6,2	8,0	6,0	4,5	4,5	4,0	3,6	6,7	5,0	4,9	5,0	3,6	8,0
Vienti	5,5	13,2	8,0	5,7	5,0	5,5	5,5	7,3	5,0	5,6	5,6	5,0	13,2
Kulutus	2,2	2,0			3,6	3,0		2,5	2,9		2,7	2,0	3,6
Yksityinen	4,0	2,0	2,0	3,6	3,8	2,5	3,5	3,0	3,5	3,5	3,5	2,0	4,0
Julkinen	-1,6	2,0	2,0	2,1	3,1	4,0	1,0	1,5	1,5	0,1	1,8	-1,6	4,0
Investoinnit (SP: yksityiset)	0,7	2,6	2,0	-3,2	-1,6	1,9	2,4	1,8	2,0	3,7	2,0	-3,2	3,7
Varastojen muutos (kontr.)	1,6			0,0			-0,4			0,0	0,0	-0,4	1,6
Kokonaiskysyntä	4,1	5,0			3,2						4,1	3,2	5,0
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,3	1,3	0,8	0,8	1,0	1,1	0,8	0,8	1,0	1,1	1,0	0,8	1,3
Työttömyysaste, %	7,9	7,8	8,0	8,3	8,0	8,2	8,0	8,0	8,0	7,7	8,0	7,7	8,3
Ansiotaso	2,3	2,3	2,0	2,2	2,5	2,1	2,2	2,5	2,5		2,3	2,0	2,5
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	3,2				3,3	2,0	3,0				3,1	2,0	3,3
Vaihtotase / bkt, %	-0,3		-1,0	-0,4	-1,0	-0,6	-1,5	-0,5	-0,6	-1,2	-0,6	-1,5	-0,3

Talousennusteet vuodelle 2022 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 14.09.	PT 16.09.	PTT	SP 15.12.	VM 17.12.	HB 07.10.	Nordea 02.09.	OP	Danske 15.12.	Komissio 05.11.	Med	Min	Max
Bkt	1,9	1,7		2,5	2,0	1,7	2,0		2,8	2,2	2,0	1,7	2,8
Tuonti	6,1	3,7		4,0	3,8	1,7	5,4		5,0	5,5	4,5	1,7	6,1
Vienti	5,2	4,2		3,9	4,6	2,6	4,8		6,0	3,9	4,4	2,6	6,0
Kulutus	1,3	1,2			1,5	1,1			2,2		1,3	1,1	2,2
Yksityinen	1,9	1,5		4,0	2,5	1,5	2,1		2,7	3,9	2,3	1,5	4,0
Julkinen	-0,1	0,5		-0,7	-0,7	0,5	-0,5		1,0	-0,9	-0,3	-0,9	1,0
Investoinnit (SP: yksityiset)	1,9	2,0		3,8	2,4	1,5	3,9		3,0	4,0	2,7	1,5	4,0
Varastojen muutos (kontr.)	0,9			0,0			0,3			0,0	0,2	0,0	0,9
Kokonaiskysyntä	3,1	2,3			2,6						2,6	2,3	3,1
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,2	1,1		1,2	1,4	1,4	1,1		1,5	1,4	1,3	1,1	1,5
Työttömyysaste, %	7,6	7,3		7,7	7,6	7,6	7,0		7,2	7,4	7,5	7,0	7,7
Ansiotaso	2,1	1,8		1,7	2,0	2,0	2,0		2,5		2,0	1,7	2,5
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	2,5				2,6	2,0	2,0				2,3	2,0	2,6
Vaihtotase / bkt, %	-0,6			-1,8	-0,7	-0,5	-1,4		-0,6	-1,7	-0,7	-1,8	-0,5

ETLA

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

ETLA Economic Research

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki

